

2004

WAT ONTBREEKT AAN HET ROTTERDAMSE CULTUURBELEID?

Interview met Siebe Thissen, door Erik Jutten voor zijn afstudeerscriptie Kunstacademie Den Haag over het beeldende kunstklimaat in Rotterdam (maart 2004).

Wat is er mis?

Rotterdams cultuurbeleid is gewoon nog erg wit. Niet dat ze racistisch is, maar Rotterdamse cultuur is wel gesegregeerd. Dat zal het gevoerde beleid uiteindelijk de das om doen. Drie van de vier Rotterdamse kids hebben vandaag een niet-autochtone achtergrond. Het nieuwe publiek dat eraan komt, heeft het huidige cultuurbeleid al lang opgegeven. Ik denk dat veel van onze culturele instellingen afsterven of in iets anders worden getransformeerd. Dat is ook heel mooi en boeiend: niet precies te weten wat er aan komt.

Waar ligt dat aan?

Aan de doorstroom van nieuwe culturele elites wordt te weinig aandacht besteed. Het scouten van talent gaat niet hard genoeg en niet goed genoeg. Zo belooft Rotterdam al jaren te investeren in de audiovisuele sector, maar men richt zich louter op de visuele sector. Er wordt geïnvesteerd in het Filmfonds en het Filmfestival, in nieuwe media en beeldende kunst, in het Foto Museum en het 25KV gebouw. Er is 0% geïnvesteerd in de geluidscomponent – in het ‘audio’ van audiovisueel. Er zijn geen goede studio’s, er is geen ‘Rotterdamse sound’, er is geen goed radiostation, maar louter slaapverwekkende migrantenradio (daarom is het eigenzinnige succes van Fun X ook zo’n mooie stunt). De hiphop en R&B-cultuur – enorm groot in Rotterdam – is nooit ‘opgepikt’ en op het eerste festival zitten we nog steeds te wachten. Lokale hiphop, R&B, dancehall en zelfs banghra worden nergens geprogrammeerd. Als er iets ‘nieuwe media’ is, dan is het deze ‘urban culture’ wel: breaks, beats, samples, enzovoorts vragen om een vakkundige omgang met nieuwe media. Rotterdam heeft niet goed geanticipeerd op deze ontwikkelingen. Kijk maar naar TV Rijnmond: alsof we nog in het Rotterdam van Gerard Cox en Jules Deelder leven.

Ons culturele aanbod en beleid hadden mee kunnen groeien. In Rotterdam doet Kentucky Fried Chicken meer voor integratie dan beleid. Ik bedoel, de markt heeft geen moeite met diversiteit. Pathé programmeert Turkse films en het loopt storm. The Box huurt Nighttown af en verdient met Urban Town bakken met geld. Winkelcentrum Den Toom zet meisjes met hoofddoekjes achter de kassa en trekt daarmee een nieuw publiek. Cultureel beleid had gelijke tred met die ontwikkeling moeten houden. Nu leveren we culturele publieken uit aan The Box en MTV, aan films uit Istanbul en Bollywood.

En hoe zit het met de beeldende kunst? Is er nog hoop?

Van de beeldende kunst hoopte je ook dat ze alerter zou reageren. Beeldende kunst, zoals we dat hier kenden en waardeerden, lijkt een afgelopen speeldoos. Schilderen en beeldhouwen zijn folklore geworden, zoiets als 18de eeuwse kamermuziek. Dat betekent niet dat je haar respectloos moet behandelen. Stervensbegeleiding is een mooie zaak. Gelukkig zijn er tal van kruisbestuivingen, creativiteit laat zich niet aan

banden leggen. Waarop gaan die ontwikkelingen zich enten? Welke wegen slaan we in? Alles bestaat naast en door elkaar en zelfs schilderen zal wel weer eens 'cool' worden. Maar kunst heeft niet meer die totale aanspraak.

Zo heeft het CBK de beschikking over TENT., de expositieruimte. Maar ze is niet te onderscheiden van bijvoorbeeld Witte de With. Nog zo'n mausoleum. TENT. zou gewoon om 17.00 open moeten gaan, er moet wat te beleven zijn, je moet er iets kunnen eten en drinken, naar film en video kijken, lezen in boeken en tijdschriften, wandelen door een tentoonstelling en kunnen genieten van een lokaal optreden of een nieuwe voorhoede in hiphop of electro. Je kan nu al anticiperen op ontwikkelingen die gaande zijn. Fuseer bijvoorbeeld met WORM en nog een of twee organisaties, maak je sterk voor een ander concept. Straks is het gewoon te laat. Zo'n plek is nooit weg, een gemeenplaats. (En TENT. weet best hoe zo'n centrum er uit zou kunnen zien: ze hebben een zeer succesvolle 'Multi-avond' – maak die tot criterium van je hele beleid, zeven dagen per week!) En engageer je ook met niet-kunstenaars in de 'creative industries'. Want kunstenaars alleen vormen nauwelijks nog een gemeenschap: ze hebben geen sociëteit en zijn zelden lid van een bond, ze zijn niet solidair met elkaar en verstoten elkaar rondom de subsidiepot.

Ook werkplaatsen, zoals sommige kunstenaarsinitiatieven, kunnen van die gemeenplaatsen zijn. Denk aan Locus 010, of Het Wilde Weten en zelfs B.A.D. in Charlois. Verder gebeurt er niet al te veel in die vergrijsde ateliercomplexen. Zo wil Locus ateliers combineren met een galerie, een zaal, een restaurant, en bar, een bioscoop, een studio, een boekwinkel en uitgeverij en nog veel meer. Commerciële activiteiten moeten artistieke activiteiten sponsoren en uitgenodigde kunstenaars en artiesten worden verplicht clinics en masterclasses te geven. Zo krijg je een Centre For Urban Culture & Business waar iets gloort van wat er nog voor de deur staat. Ik vind het allemaal heel spannend.